

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор Роман ПЕТРИШИН
„24” 2024 р.
Код 020412410

ПРОГРАМА ІСПИТУ
з французької мови

для вступників на освітньо-кваліфікаційний рівень
“бакалавр”

Напрямок підготовки: французька мова та література;
французько-український переклад

Схвалено Вченою радою факультету іноземних мов
Протокол № 3 від «11» квітня 2024 р.

Голова ради

Осовська І.М.

Чернівці – 2024

ВСТУП

Сучасна парадигма шкільної освіти розглядає іноземну мову як важливий засіб міжкультурного спілкування. Такий підхід спрямовує процес навчання на формування у випускників загальноосвітніх навчальних закладів здатності до соціального контакту з представниками іншої лінгвокультури в найтиповіших ситуаціях мовленнєвої взаємодії.

Пропонована програма вступного іспиту укладена з урахуванням основних положень Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти, Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти (рівень B1) та рівнів навчальних досягнень випускників середніх шкіл, викладених у змісті чинної програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів України (2-11 класи).

Зміст завдань для здійснення контролю якості сформованості іншомовної комунікативної компетенції уніфікується за видами і формами виконання та враховує особливості французької мови.

Екзаменаційний контроль передбачає перевірку техніки читання, лексичного й граматичного аспектів іншомовної комунікації.

Техніка читання перевіряється на текстах художніх творів, зміст яких узгоджується з навчальною програмою. Тексти, загальний обсяг яких не перевищує 1500 слів, можуть містити до 5% незнайомих слів.

Контроль лексичної та граматичної компетенції передбачає: уміння самостійно добирати і використовувати лексичні одиниці та граматичні явища відповідно до комунікативних потреб спілкування у межах сформульованих завдань.

На іспиті з французької мови перед вступником ставляться вимоги такого порядку:

I. Вимоги щодо практичного володіння читанням. Абітурієнт повинен уміти:

- зрозуміти прочитані автентичні тексти різних жанрів і стилів;
- знаходити необхідну інформацію, робити висновки з прочитаного;
- виділяти головну думку, диференціювати основні факти і другорядну інформацію;
- розуміти логічні зв'язки між частинами тексту.

II. Вимоги щодо практичного володіння лексичним та граматичним матеріалом. Абітурієнт повинен уміти:

- правильно пояснити граматичну природу певного мовного факту;
- ідентифікувати та вибирати правильні формулювання для вживання в мові;
- коректно висловлюватися на задану комунікативну ситуацію;
- висловити свою точку зору та аргументувати її.

III. Вимоги щодо практичного володіння комунікативною компетенцією. Комунікативні ситуації стосуються таких сфер життя:

I. Особистісна сфера. Повсякденне життя і його проблеми. Сім'я. Родинні стосунки. Характер людини. Режим дня. Здоровий спосіб життя. Дружба, любов. Стосунки з однолітками, в колективі. Світ захоплень. Дозвілля, відпочинок. Особистісні пріоритети. Плани на майбутнє, вибір професії.

II. Публічна сфера. Навколишнє середовище. Життя Франції. Подорожі, екскурсії. Культура і мистецтво в Україні та у Франції. Спорт в Україні та у Франції. Література в Україні та у Франції. Молодь і сучасний світ. Людина і довкілля. Одяг. Покупки. Харчування. Свята, знаменні дати, події в Україні та у Франції. Україна у світовій спільноті. Музеї, виставки. Кіно, телебачення.

III. Освітня сфера. Освіта, навчання, виховання. Шкільне життя. Улюблені навчальні предмети. Система освіти в Україні та у Франції. Іноземні мови у житті людини.

ГРАМАТИЧНИЙ МАТЕРІАЛ, ЯКИМ ПОВИНЕН ВОЛОДІТИ АБІТУРІЄНТ:

I. Артикль. Види артиклів та їх форми. Означений артикль і правила його вживання: із загальними іменниками конкретного значення, із загальними іменниками абстрактного значення, з іменниками речовинного значення, з власними іменниками – географічними назвами (крім назв країн, міст, провінцій). Неозначений артикль і правила його вживання: із загальними іменниками конкретного значення, із загальними іменниками абстрактного значення, з іменниками речовинного значення. Частковий артикль і правила його вживання з іменниками з речовинним значенням. Вживання артикля у сталих конструкціях. Вживання артикля після прислівників та іменників із значенням обмеженої кількості. Вживання артикля перед іменником у функції іменної частини присудка. Вживання артикля перед іменниками – назвами днів, місяців, пір року. Деякі випадки невживання артикля: у запереченнях; з прийменниками *avec, sans, de, en*; в усталених виразах з дієсловами *avoir, prendre, faire*; при переліку.

II. Займенникові прикметники. Форми та вживання вказівних займенникових прикметників. Форми та вживання присвійних займенникових прикметників. Вживання неозначених займенникових прикметників *chaque, certain, quelque, même, aucun, tout, plusieurs, autre*.

III. Іменник. Класифікація іменників на лексико-семантичні групи: загальні іменники конкретного значення; загальні іменники абстрактного значення; загальні іменники з речовинним значенням; іменники – власні назви; іменники – назви істот і неживих предметів.

Категорія роду іменників. Основні суфікси іменників жіночого роду. Основні суфікси іменників чоловічого роду. Рід іменників-назв неживих предметів: назви дерев, металів, наук, днів, місяців, фруктів, включаючи винятки. Утворення жіночого роду іменників, що означають живі істоти, за допомогою *e* німого (напр.: *un ami* – *une amie*). Утворення жіночого роду іменників, що закінчуються у чол. роді *e* німим (напр.: *un élève* – *une élève*). Утворення жіночого роду іменників шляхом зміни закінчення: *-er, -ier* → *-ère, -ière*; *-en, -ien, -on* → *-enne, -ienne, -onne*; *-f* → *-ve*; *-in, -ain* → *-ine, -aine*; *-et* → *-ette*; *-an, -un* → *-ane, -une*; *-x* → *-se*. Утворення жіночого роду іменників за допомогою зміни суфіксів: *-eur* → *-euse*; *-teur* → *-trice*. Утворення жіночого роду іменників за допомогою суфікса *-esse*. Утворення жіночого роду іменників, що позначають родинні зв'язки (напр.: *homme* – *femme*). Іменники, що мають спільну форму для двох родів (типу *écrivain, professeur*). Винятки до кожного правила.

Категорія числа іменників. Утворення множини іменників за допомогою закінчення *-s*. Множина іменників, що закінчуються в однині на *-s, -x, -z*. Множина іменників, що закінчуються в однині на *-au, -eau, -eu*. Множина іменників, що закінчуються на *-ou*. Множина іменників, що закінчуються на *-al*. Винятки до кожного правила. Множина іменників, що закінчуються на *-ail*. Множина окремих іменників (типу *œil* – *yeux*) та іменників, які мають дві форми множини (типу *idéal* – *idéals / idéaux*).

IV. Прикметник. Морфологічні ознаки прикметників. Лексико-семантична класифікація прикметників на якісні та відносні.

Категорія роду прикметників. Утворення жіночого роду прикметників за допомогою *e* німого. Жіночий рід прикметників, які у чоловічому роді закінчуються на *-e*. Утворення жіночого роду прикметників, які закінчуються у чоловічому роді на *-er, -ier, -f*. Утворення жіночого роду прикметників, які закінчуються у чоловічому роді на *-eux, -eur, -teur*. Утворення жіночого роду прикметників, які закінчуються у чоловічому роді на *-et, -en, -aen, -on, -el, -eil, -ul*. Винятки до кожного правила. Особливі форми жіночого роду прикметників *public, turc, grec, sec, blanc, caduc, franc, frais, bas, las, gras, gros, épais, faux, roux, doux, jaloux, long, gentil, favori, sot, aigu, ambigu*.

Категорія числа прикметників. Загальне правило утворення множини прикметників. Множина прикметників, що закінчуються в однині на *-s, -z*. Множина прикметників, що закінчуються в однині на *-eau, -eu*. Множина прикметників, що закінчуються в однині на *-al*. Винятки до кожного правила.

Категорія ступенів порівняння прикметників. Ступені порівняння якісних прикметників. Ступені порівняння прикметників *bon, mauvais, petit*.

Синтаксична позиція прикметників у реченні. Місце відносних прикметників у реченні. Місце прикметників, що означають форму і колір предметів. Місце прикметників, утворених від *participle passé*. Синтаксичне місце у реченні прикметників *grand, petit, jeune, vieux, beau, joli, bon, mauvais, nouveau, long, gros, meilleur, double*. Місце багатоскладових прикметників типу *un cœur sensible*.

V. Займенник. Лексико-граматичні категорії займенників французької мови – категорія числа й роду.

Особові займенники. Поділ самостійних займенників на самостійні (наголошені) і несамостійні (ненаголошені). Ненаголошені займенники у ролі підмета, їх форма та вживання. Ненаголошені займенники – прямі додатки, їх форма та вживання. Ненаголошені займенники – непрямі додатки, їх форма та вживання. Місце особових займенників-додатків у реченні: стверджувальна форма, заперечна форма, питальна форма, наказовий спосіб (стверджувальна та заперечна форми). Місце двох займенників-додатків. Форми та вживання самостійних (наголошених) займенників. Прислівниковий займенник *en* та його вживання. Прислівниковий займенник *у* та його вживання. Місце прислівникових займенників у реченні. Неозначено-особовий займенник *on*. Особовий займенник середнього роду *le* та його вживання. Зворотній займенник *se*.

Вказівні займенники. Вживання вказівних займенників середнього роду *ce, cela, ça*. Вживання простих і складних форм вказівних займенників.

Відносні займенники. Вживання відносних займенників *qui, que* в ролі підмета і прямого додатку. Вживання відносного займенника *dont*. Вживання складних відносних займенників типу *lequel, duquel, auquel*.

Питальні займенники. Прості питальні займенники, їх форми. Вживання займенників *qui, que, qu'oï*. Питальні звороти. Складні питальні займенники, їх форми і вживання. Вживання питального прикметника *quel*.

Неозначені займенники. Вживання займенників *autre, chacun, personne, plusieurs, quelqu'un, quelque chose, tout (tous, toutes), tout le monde, l'un, rien, certains*.

VI. Числівник. Кількісні числівники. Лексичні форми, вимова та вживання числівників. Правила узгодження окремих кількісних числівників з детермінованими іменниками. Вживання числівників у датах. Окремі правила утворення та вживання порядкових числівників.

VII. Прислівник. Семантична класифікація прислівників: прислівники місця, часу, способу дії, кількості. Вживання питальних прислівників. Прислівники ствердження і заперечення. Модальні прислівники. Способи творення прислівників за допомогою суфікса. Місце прислівника у реченні. Правила творення ступенів порівняння прислівників. Ступені порівняння прислівників *bien, mal, beaucoup*.

VIII. Дієслово. Класифікація дієслів на групи. Відмінювання дієслів у всіх особових формах однини та множини. Стверджувальна та заперечна форма дієслів. Особливості відмінювання займенникових дієслів.

Часи дійсного способу: теперішній час (*présent*), минулий незавершений час (*imparfait*), минулий завершений час (*passé composé*), нещодавно минулий час (*passé immédiat*), майбутній час (*futur simple*), найближчий майбутній час

(futur immédiat), простий минулий час (passé simple), давноминулий час (plus-que-parfait), майбутній в минулому часі (futur dans le passé). Узгодження participe passé з підметом і додатком у складних часах. Правила узгодження часових форм дійсного способу у реченні (план теперішнього й минулого часу).

Особливості відмінювання у всіх часах дійсного способу дієслів, які закінчуються на -cer, -ger; -oyer, -uyer, -ayer; -endre, -ondre; -âtre; -frir, -vrir; -uire; -eindre, -aindre, -oindre; а також дієслів, які мають у передостанньому складі [ə] або -é.

Особливості відмінювання деяких дієслів III групи: *aller, apercevoir, avoir, être, s'asseoir, battre, boire, conclure, courir, croire, cueillir, devoir, dire, écrire, faire, falloir, lire, interrompre, mettre, mourir, naître, perdre, plaire, pleuvoir, pouvoir, prendre, recevoir, rire, savoir, suffire, suivre, se taire, tenir, valoir, venir, vivre, voir, vouloir, partir, dormir.*

Безособові форми дієслова: дієприкметник теперішнього часу (participe présent), герундій (gérondif), дієприкметник минулого часу (participe passé), складний дієприкметник минулого часу (participe passé composé).

Пасивна форма дієслів дійсного способу. Утворення та вживання пасивної форми. Правила узгодження participe passé.

Наказовий спосіб дієслів. Стверджувальна та заперечна форми.

Умовний спосіб (Conditionnel). Утворення і вживання теперішнього часу (conditionnel present). Вживання часів після *si* умовного.

Умовний спосіб (Subjonctif). Теперішній час (subjonctif présent).

IX. Прийменник. Прийменники прості і складні. Особливості вживання окремих прийменників *à, de, en, sur, pour, avec, par, chez.*

X. Синтаксис. Просте речення. Типи речень за метою висловлювання. Безособове речення. Складне речення: складносурядні й складнопідрядні речення. Інфінітивне речення. Вживання обмежувального звороту *ne ... que*. Вживання видільних зворотів типу *c'est ... qui / c'est ... que*. Пряма й непряма мова.

Критерії оцінювання

**відповідей на іспиті з французької мови для абітурієнтів,
що вступають до Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича**

Відповідь абітурієнта оцінюється предметною комісією з французької мов за 200-бальною шкалою.

Відповідь у 176-200 балів оцінюється, коли абітурієнт розуміє та може правильно й змістовно відповісти на запропоноване йому завдання, вільно висвітлює конкретно визначені комунікативні ситуації, вміє дати чітку, логічну і послідовну характеристику певній події, предмету чи явищу, висловлює свою думку, вміє відповісти на запитання, які мають на меті уточнити зміст відповіді,

володіє необхідними навичками мовленнєвої компетенції (правильна й чітка вимова, багатий лексичний матеріал, правильні граматичні й синтаксичні конструкції).

При цьому допускає незначні похибки при викладі змісту запропонованого завдання (мінус 4 балів), при логічності викладу матеріалу (мінус 4 балів), при вимові мовних одиниць (мінус 6 балів) та при вживанні граматичних і синтаксичних конструкцій (мінус 10 балів).

Відповідь у 150-175 балів оцінюється, коли абітурієнт загалом розуміє та може досить повно розкрити зміст запропонованого завдання, майже вільно орієнтується у запропонованій ситуативній тематиці, дає досить чітку, але не зовсім логічну й послідовну характеристику певній події, предмету чи явищу, намагається висловити свою думку, розуміє основні граматичні правила та вміє пояснити їх застосування на практиці, володіє навичками мовленнєвої компетенції (правильна й чітка вимова, багатий лексичний матеріал, правильні граматичні й синтаксичні конструкції).

При цьому допускає незначні похибки при викладі змісту запропонованого завдання (мінус 4 балів), при логічності викладу матеріалу (мінус 4 балів), при вимові мовних одиниць (мінус 6 балів) та при вживанні граматичних і синтаксичних конструкцій (мінус 10 балів).

Відповідь у 124-149 балів оцінюється, коли абітурієнт розуміє та може сформулювати і пояснити лише деякі елементи запропонованого завдання, з труднощами орієнтується у запропонованій комунікативній ситуації, дає загальну і не досить чітку характеристику окремим елементам певної події, предмета чи явища, розуміє деякі основні граматичні правила, але не завжди вміє пояснити їх застосування на практиці, неповністю володіє навичками мовленнєвої компетенції.

При цьому допускає незначні похибки при викладі змісту запропонованого завдання (мінус 4 балів), при логічності викладу матеріалу (мінус 4 балів), при вимові мовних одиниць (мінус 6 балів) та при вживанні граматичних і синтаксичних конструкцій (мінус 10 балів).

Відповідь у 0-123 бали оцінюється, коли вимоги до попереднього пункту не виконані: абітурієнт лише частково відтворює запропонований матеріал, але не встановлює причинно-наслідкові зв'язки, не розуміє основні граматичні правила, не може дати визначення основних мовних явищ, лише частково володіє навичками мовленнєвої компетенції, його знання загалом мають несистемний характер.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Гладка В.А., Сопилук Н.М. Cours pratique de français: niveau débutant . Практичний курс французької мови: початковий рівень: навчальний посібник. Чернівці: Видавничий Дім "Родовід", 2020. 388 с.
2. Gregoire M., Thievenaz O., Grammaire progressive du français. Méthode de français. Paris : CLE international, 2017. 280 с.
3. Miquel C. Grammaire en dialogues. Niveau débutant / CLE International, 2019.

- 4.Самойлова О.П., Комірна Є.В. Посібник з практичної граматики французької мови / О.П. Самойлова, Є.В. Комірна.– К.: Вид-во центр КНЛУ, 2005.– 493 с.
- 5.Руснак Д.А., Матвєєва О.О. Комунікативна граматика = grammaire en contexte:навч.посібник. Чернівці:Чернівецький нац.ун-т ім. Ю.Федьковича,2021.120с.
6. Котелевська Р.А. Французька мова (за професійним спрямуванням): Практикум з граматики. – Чернівці, 2006. – 115 с.
7. Поглиблений курс французької мови / Г.Г. Крючков, В.С. Хлопук, С.Г. Варламова, П.В. Студенець – К.: Вища школа, 2000.
- 8.Лисенко О. Посібник з граматики французької мови. – К.: Вадим Карпенко, 2007. – 230 с. 9.Мандзак І. А. Підручник з французької мови. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2005. – 335с.

Додаткова література

1. Бурбело В. Б., Андрашко К. М. Словник французько-український, українсько-французький. – К., 1996.
2. Дроздов А.А. Граматика французької мови в таблицях та схемах. – К., 1997
3. Попова И. Н., Казакова Ж. А. Грамматика французского языка. Практический курс. – М.: Нестор Академик Паблишерз, 2000.
4. Brunel F., Valetta A. Orthographe. Grammaire. Conjugaison. – Paris, 1991.

Голова предметної комісії

М.Р. Смірнова